

ROZUMIENIE TEKSTU PISANEGO

KOŃCÓWKI WOŁACZA: RODZAJ ŻEŃSKI

Proszę przeczytać tekst informacyjny i przykłady.

W języku polskim rzeczowniki mają trzy rodzaje gramatyczne: męski, żeński i nijaki. Rozpoznanie rodzaju żeńskiego jest stosunkowo proste — większość rzeczowników tego rodzaju kończy się na **-a**, na przykład *mama*, *lampa* czy *muzyka*. Rzeczowniki te zazwyczaj odnoszą się do istot płci żeńskiej lub przedmiotów uznawanych za żeńskie.

Jest także grupa rzeczowników rodzaju żeńskiego zakończonych na **-i**, na przykład *pani*, *sprzedawczyni*, *bogini*.

Niektóre rzeczowniki żeńskie kończą się **spółgłoską**. Najczęściej jest to spółgłoska miękka (**-ść, -źń, -ń, -ć, -ź, -dź, -ś, -l**), funkcjonalnie miękka (**-c, -cz, -ż, -sz, -dz**) lub wyjątkowo spółgłoska **-w**, jak w wyrazach *kre**w***, *bre**w***, *mar**chew***.

W wołacz — formie używanej do bezpośredniego zwracania się do kogoś lub czegoś — rzeczowniki żeńskie zazwyczaj zmieniają swoją końcówkę.

KOŃCÓWKI MIANOWNIKA **-a**

(UWAGA! NIE DOTYCZY ZDROBNIENI Z MIĘKKIM ZAKOŃCZENIEM)

W przypadku rzeczowników żeńskich zakończonych na **-a**, które nie są zdrobnieniami z miękkim zakończeniem, wołacz przyjmuje końcówkę **-o**:

Końcówka mianownika	Przykład (mianownik)	Wołacz (końcówka: -o)
-a	mama kobiet a Anna Katarzyna Julia Agnieszka Marta muzyka grup a	mam o kobiet o Ann o Katarzyn o Julio Agnieszk o Mart o muzyk o grup o

KOŃCÓWKI MIANOWNIKA **-a**

— ZDROBNIENIA, SPIESZCZENIA Z MIĘKKIM ZAKOŃCZENIEM

W przypadku rzeczowników żeńskich zakończonych **miętko** na **-a**, które są zdrobnieniami lub spieszczzeniami wołacz przyjmuje końcówkę **-u**:

Końcówka mianownika	Przykład (mianownik)	Wołacz (końcówka: -u)
-a	mamusia Ania Kasia Agniesia Martusia babcia ciocia	mamusiu Aniu Kasiu Agniesiu Martusiu babciu ciociu

RZECZOWNIKI ZAKOŃCZONE NA SPÓŁGŁOSKĘ MIĘKKĄ

W przypadku rzeczowników żeńskich zakończonych na **spółgłoskę miękką**, w wołaczu pojawia się końcówka **-i**. Można też ująć to inaczej: miękka końcówka zostaje „wydłużona”, akcent zmienia się na **-i**.

Końcówka mianownika	Przykład (mianownik)	Wołacz (końcówka: -i)
spółgłoska miękka (-ś, -ź, -ń, -ć, -ż, -dź, -ś, -l)	miłoś, złoś przyjaźń broń, dłoń nić gałąź miedź, odpowiedź wieś sól	miłości, złości przyjaźni bron, dłoni nici gałęzi miedzi, odpowiedzi wsi soli

RZECZOWNIKI ZAKOŃCZONE NA SPÓŁGŁOSKĘ FUNKCYJALNIE MIĘKKĄ

Rzeczowniki żeńskie zakończone na spółgłoskę **funkcjonalnie miękką**, w wołaczu mają końcówkę **-y**:

Końcówka mianownika	Przykład (mianownik)	Wołacz (końcówka: -y)
spółgłoska funkcjonalnie miękka (-c, -cz, -ż, -sz)	pomoc, noc rzecz, smycz straż, młodzież mysz	pomocy, nocy rzeczy, smyczy straży, młodzieży myszy

RZECZOWNIKI ŻEŃSKIE ZAKOŃCZONE NA SPÓŁGŁOSKĘ -w

W przypadku rzeczowników żeńskich zakończonych na spółgłoskę **-w**, wołacz przyjmuje końcówkę **-i**:

Końcówka mianownika	Przykład (mianownik)	Wołacz (końcówka: -i)
-w	krw marchew brew	krwi marchwi (forma potencjalna) brwi

RZECZOWNIKI ZAKOŃCZONE NA SAMOGŁOSKĘ -i

W przypadku rzeczowników żeńskich zakończonych na samogłoskę *-i*, wołacz ma taką samą końcówkę jak mianownik:

Końcówka mianownika	Przykład (mianownik)	Wołacz = mianownik
-i	pani sprzedawczy <i>ni</i> dozorczy <i>ni</i> chlebodawczy <i>ni</i> bogin <i>ni</i> władczyn <i>ni</i>	pani sprzedawczy <i>ni</i> dozorczy <i>ni</i> chlebodawczy <i>ni</i> bogin <i>ni</i> władczyn <i>ni</i>

PRZYMIOTNIKI

Przymiotniki w wołaczu są takie same jak w mianowniku:

- **droga** mama → **droga** mamo
- **sympatyczna** koleżanka → **sympatyczna** koleżanko
- **szanowna** prezeska → **szanowna** prezesko

PRZYMIOTNIK W WOŁACZU = PRZYMIOTNIK W MIANOWNIKU

Warto pamiętać: choć we współczesnym polskim często w mowie potocznej używa się formy mianownika zamiast wołacza, poprawne zastosowanie wołacza brzmi naturalniej i bardziej uprzejmie, zwłaszcza w sytuacjach oficjalnych!

